

ELŐFIZETÉS:

Egész évre... 12 kor.
Fél évre... 6 kor.
Negyed évre... 3 kor.

*

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.

Nyitlér sora 50 fillér.

Bélyegdíj minden hirdetésnél
60 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomtatás fogadtatnak
el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fill.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fill.

Husvételi szünet.

Zombor, 1900. április 5.

Valamint az emberiség történetében új eszmék diadalát jelenti a Megváltó feltámadása, ugy Magyarországon történetében is fordulatot jelent az. Husvét ünnepén kelt fel az emberiség megváltója a sötétségből és elnyomatásból s évtizedek előtt husvét ünnepén tette le a nemzet bőlése az alapkövet a nemzet megszabadításához az abszolutizmus sötét éjszakájából és az elnyomatásból. És azóta husvét ünnepé Magyarországon ujjászületésének ünnepévé lett s a tavaszi örömet részben megszakítja a politikai magabizáltság, mely a mult eseményeivel és a jövő kilátásaival foglalkozik. Az idej husvét ünnepén az ünnepi kedvet és tavaszi örömet emeli és táplálja a megelégedés, melyet az ország legújabb történetébe való visszapillantás minden becsületes hazafiban kelt s amely rózsás fényben ragyogtatja a jövőt, mert a közügyek élén Deák Ferenc méltó örökösét és ivadékát látjuk. Deák Ferenc becsületes politikája, valódi szabadelvűsége és vallási türelme Széll Kálmánnal ismét világító csillaga lett Magyarországnak.

Mit tett Széll Kormányzásának rövid egy esztendeje alatt? Könyveket lehetne megtölteni e férfi működéséről szóló jelentésekkel, aki aránylag rövid idő alatt sokat teljesített, mindent tett királyért és hazáért. Kormányzása kezdetén biztos rövbe vezetett a gazdasági kiegyezést Ausztriával s megmentette azt Thun gróf intrikáitól, aki ép most lesz egy éve, hogy a szerződés feltételeinek revíziójára törekedett. Széll ezzel nemcsak a kiegyezést mentette meg, hanem a monarchia nagyhatalmi állását is, mely lényeges veszteséget szenvedett volna, ha a széthasogatott és parányaira szertefoszlanó akarat Ausztria mellett Magyarországon is tarthatatlan állapotokat teremtett volna. Deák leghivatottabb interpretátorának munkájára érdemes volt e kiegyezés és Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának biztosítása, mert mind a kettő Magyarországot létfeltétele.

Széll Kálmán munkaképessége tette a magyar parlamentet, a parlamenti küzdelmeket a személyes támadásoktól és személyes kirohanásoktól megszabadította és a tényeket emelte a parlamentáris vitaközpontok tárgyává. Személyes kérdések a tárgyilagosságnak háttérbe szorultak és a jó eszme, a hasznos gondolat akkor is érvényesül, ha véletlenül az ellenzékől származik.

Széll Kálmán lelkéssége tette a nemzeti pártnak, hogy a szabadelvűpárthoz csatlakozzék s ezzel megszüntette azt a fonákságot, hogy ugyanazon alapon álló politikai pártok személyes tekintetektől nem működhetek együtt a haza údvén. És általánosan elismert, kitűnő politikája által élet vette a függetlenségi párt közjogi harcának.

És midőn a Széll Kálmán miniszterelnök tevékenységéről szóló jelentés teljes megelégedéssel tölt el bennünket és midőn az ő miniszterkollégájának működése fölött hasonló megelégedést érzünk és konstatáljuk, hogy e férfiak mindegyike a kellő helyen van s helyét tökéletesen betölti: akkor a kilátás, melyet a jövő nyújt, olyan, mely a legszebb reményekre jogosít s a husvétli hangulatot hatalmasan emeli és az öröm színeivel festi be. Mint a világító csillag, mely a hajónak a nyílt tengeren az irányt megmutatja, mely felé vitorláznia kell, úgy vezet Széll Kálmán kormányzását most és a jövőben ez a messze világító jelleg: jog, törvény és igazság. A lelkiismeretes kormányos nem néz sem jobbra, sem balra s egy hajszálnyira sem tér el attól az iránytól, melyet a vezető csillag neki kijelölt. Így Széll. Nemcsak eddigi kormányzása egész egyénisége kezesség arra, hogy ezt az irányt jövőre is betartja, ez uton a fejlődés legmagasabb fokára emeli az országot. Széll Kálmánnak ez a politikai programja. Közgazdasági programja pedig azt mondja, hogy sem elég erősek, sem elég fejlődötték nem vagyunk, hogy az egyes közgazdasági tényezők közt ellentéteket legyen szabad teremtenünk. Ezért arról kell gondoskodnunk, hogy minden ellentétet kiegyenlitsünk, ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot az ország jól felfogott

érdekeiben áldásos együttműködésre összetartsunk, nekik egyenlő gondoskodást, egyenlő támogatást nyújtunk s az ő virulásuktól együl függővé az ország virulását.

Vallásiügyi programját röviddel a husvétli szünet előtt, a költségvetési törvény tárgyalása alkalmával fejtette ki újfent Széll Kálmán miniszterelnök röviden és lapidáris mondatokban, a Megváltó tanításainak értelmében. E program a legmesszebb menő vallási türelmet jelenti, mint a szabadelvűség alapfeltételét. Mindenki boldogulhat a maga hite szerint, a felekezeteket ismeri és tisztelben tartja egyenlőképpen, de a felekezetiességet kizárja. Az egyházpolitikai törvényhozás a szabadelvű Magyarországon nem ejtett sebeket s ha könnyebb sérülések talán mégis előfordultak volna, ezek már rég behegedtek. Az egyházpolitikai törvények revíziója által ezeket a hegedéseket nem szabad újból feltépni.

Ez a háromszoros programja ennek a gondviselészerű férfinak, a ki Magyarország sorsát vezeti és az ő eddigi működése, a tántoríthatatlan bizalom jövő működése iránt tetemesen emeli az ünnepi hangulatot és barátságosabban szólaltatja meg a husvétli harangokat, hogy zavartalan örömmel vonuljon be a keblekbe és lakozzék a szivekben.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én délelőtt a városháza nagytermében rendes közgyűlést tartott.

Vojnits István báró főispán pont kilenc órakor megnyitván a közgyűlést, üdvözli a szép számban megjelent bizottsági tagokat és a közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésével Gyurits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Maximovits Miklós aljegyzőt bizta meg.

A tárgysorozat első pontja Hauke Imre polgármester jelentése volt. A városi közügyek állapotát markans vonásokban esetelő közérdekű jelentést egész terjedelmében imitt közöljük.

A polgármesteri jelentés.

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Van szerencsém a tekintetes törvényhatósági bizottságnak a város közügyeinek állapotáról január, február és március hó 15-ig terjedő időtartamra vonatkozó jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

A városi tisztikar teljes ügybizalommal igyekezett napról-napra szaporodó kötelemeinek megfelelni — minek eredménye az, hogy nagyobb hátralek egyik ügyosztálynál sincsen — a mit a következő számadatok igazolnak s pedig:

- I. Tanács iktatóba: beérkezett 4941 drb, elintéztetett 4642 drb, hátralek 299 drb, összesen 4941 darab.
- II. Arvai iktatóba: beérkezett 904 drb, elintéztetett 901 drb, hátralek 3 drb, összesen 901 darab.
- III. Rendőri iktatóba: beérkezett 1860 drb, elintéztetett 1817 drb, hátralek 43 drb, összesen 1860 drb.
- IV. Birósági iktatóba: beérkezett 563 drb, melyek mind elintéztettek.
- V. Kihágási iktatóba: beérkezett 289 drb, elintéztetett 277 drb, hátralek 12 drb, összesen 289 darab.
- VI. Bünyenyítő iktatóba: beérkezett 43 drb, melyek mind elintéztettek.

A közigazgatás menetében fenakadás nem állott be, mert a hol szükségesnek mutatkozott, arra nézve a megfelelő intézkedést megtejttem.

A városi házi-, árva- és adópénztárt a hivatalos közegek, ugy a felkért két bizottsági tagnak közreműködése mellett megvizsgáltam s azokat a pénz s értékészletre nézve teljesen rendben találtam, míg a tapasztalt kezelési hiányok s mulasztások pótlása iránt az utasítást megadtam.

A házipénztári készlet az ezen idő alatt 5666 kor. 46 fillért tett ki, birtokváltozási illeték címén 1153 kor. 56 fill., összesen 6820 korona 02 fillér folyt be.

Ugyanazon idő alatt az adópénztárnál s pedig: egyenes adóban 86217 kor. 10 fill., országos betegapó-lási pótdadó 6522 kor. 22 fill., pótdadó 34719 kor. 28 fill., házalási adó 126 kor., hadmentességi díj 230 kor., fegyveradó 122 kor., utadó 1948 kor. 46 fill., összesen 129885 korona 06 fillér fizettetett be.

Az idej fősorozás március hó 1. 2. és 3-án elnökletem alatt szabályszerűen megtartott, az anyag egyáltalában silány volt, a mennyiben ezen alkalommal a sorozó bizottság elé állított 337 hadkötelesből az ujonc-jutalék javára mint teljesen alkalmas 127, a póttartalékba 8, összesen 135 egyén soroztatott be, mely eredmény 34 7/10-nak felel meg.

Népesedési mozgalmi viszonyainkat feltüntetik a következő adatok: születés ugyanis volt: élve szülött 98 fiú, 81 leány, halva született 1 fiú, 2 leány, összesen

182. Halálozat: finemű 70, nőnemű 62, összesen 132. Házasságot 68 pár kötött.

A közegészségügyi állapot eléggé kedvezőnek mondható, miután egyes ragályos betegségek csak szórányosan fordultak elő igen csekély számú halálzással.

Az általános körmozgalom pedig teljesen kielégítő volt, a mennyiben egyes köresek, a melyek a téli időszakban rendszeren előfordulnak, az elmúlt hónapok folyamán nagyobb számban nem merültek fel.

A városi kórházban betegforgalma azonban igen élénk volt, oly annyira, hogy a kórszobák a zsufoltság megteltek, minél fogva újabb betegek felvétele egy ideig eszközölhető sem volt; a felvett betegek száma az elmúlt évről visszamaradt 36 régi beteget is számítva, 83 egyénre rugott.

A városi szegényemenházban 107 egyén részesült városi eltartásban.

Ugy a kórházban, mint a szegényházban a rend és fegyelem kifogástalan volt, élelmezés tekintetében pedig panaszok nem merültek fel.

Mindkettőt váratlanul vizsgáltam meg, a midőn ugyancsak kifogástalan rendet s tisztaságot tapasztaltam.

A trachomás szembetegségek gyógykezeltése most már biztosabb eredményre nyújt kilátást, mert gyógykezeléstük nagyobb erélyvel történik s mert a nép kezdi belátni annak üdvösségét s nem idegenkedik a gyógykezeléstől.

Orvosrendőri szempontból megvizsgáltattuk az elmúlt hónapok folyamán a helyi piac élelmicikkeit, valamint a szikvizgyárak, a melyek ugy ártalmatlanságuk, élvezhetőségük, mint szikvizgyártás tekintetében kifogástalanoknak találtattak.

A városnak köztisztasága ellen észrevétel fenn nem forog, mert ennek fentartása érdekében kellő gondoskodva van és az e tekintetben elért eredmény kielégítőnek is mondható.

Az állategészségügyi állapotára nézve jelentem, hogy az eléggé kedvező volt, a mennyiben egy lépéses ló esetén kívül, csakis két eben konstatáltatott a vesztesség s miután a két eb által egy-egy egyén is megmaradt, ezek a budapesti Hőgyes-féle védőintézetbe gyógykezelés végett felszállítottak; továbbá egy udvarban hatóságilag a sertésvész betegsége is megállapítván, a törvényes rendelkezés értelmében a zárlat elrendeltetett, de miután további megbetegedési avagy elhullási eset elő nem fordult, a zárlat a betegség teljes megszüntével és a fenálló rendelet értelmében letelt határidő után — még a megtartott országos vásár előtt feloldható volt — a mi kereskedelmi s gazdasági érdekek miatt a legkiterjedtebb módon közhírré tétetett.

Egyben jelentem, hogy a vágóhidat és gypmesteri telepet is megvizsgáltam, az itten tapasztaltak azonban nem kielégítő, miután mindkét hely rend, de főleg tisztasági szempontból sok kívánni valót hagy hátra, a minek pótlására nézve a szükséges intézkedéseket meg is tettem, — a közvetlen felügyeletet teljesítő vágóhidat állatorvost pedig szorgosabb gondozás és ellenőrzés gyakorlására a legszigorubbant utasítottam.

A befásítás a tereken, utcákban s utakon folyamatosan van, a fák nyelésének és legallyázásának leg-sürgősebb befejezésére a városi kertész ismételt utasított, egyben az Erzsébet-liget rendezési és befásítási munkálatait is, az e tekintetben hozott határozat végrehajtásában a kiküldött bizottság biztosította, ezen munka ugyancsak folyamatban van.

Városunkban a személy- s vagyonbiztonság a csekélyebb jelentőségű és fontosságú eseteket kivéve, teljesen kielégítő volt.

Öngyilkosság nem fordult elő, tüzeset nem volt. Eltoloncolás mindössze csak 5 esetben eszközöltetett, míg áttoloncoltatott 14 egyén.

A cselédkönyvek, igazoló jegyek és marhalevelek kiállítására, illetve kiszolgáltatására akadálytalanul s fenakadás nélkül foganatosítottam.

Az uti költségvetés végrehajtásában jelentem, hogy a közevesi munkálatokhoz szükséges anyagok biztosítása végett a megtartott árlejtés eredménye eléggé élénk verseny mellett kedvezőnek mondható, kivéve a homok anyagnak beszerzése, a mire előreláthatólag új árlejtés lesz hirdetendő.

A földutaknak folyó évben történendő kijavítására vonatkozólag a mérnöki hivataltól a javaslatok beérkezvén, elbíráltattak és egyben a hivatalnak további foganatosítás végett kiadattak.

A fenforgó szükség folytán még a tavasznak beállta előtt a zsarkováci tanyacsoportól az ottani vasuti állomás vezető utnak eredeti szélességében leendő kihásítása az érdekeltek kívánságához képest elrendeltetett és foganatba is vétetett, hasonlóképpen a Kopuszina fel vezető u. n. sikarai ut, mely az elszántások által megszakítve és az ut mellett, illetve ennek oldalán beültetett bokrok s sövénynek benővése által összeszorítva, járhatatlanná van téve, kihásítása ugyancsak elrendeltetett és ezen utvonál is a közlekedésnek biztosítása végett jó karba fog helyzetetni.

A magánlakházépítkezés nem mutat élénkebb mozgalmat, eddigelé 22 építkezési engedély adatott ki, melyekből 18 ügyben szemle foganatosítottam.

A bazi aszfaltipar részvénytársaságának, mint a város vállalkozója által foganatosított munkálatoknak feltűzsgálása, a kiküldött feltűzsgáló bizottság által elnökletem alatt március hó 28-tól kezdődőleg vétetett

munkába és még jelenleg is folyamatban van; a felülvizsgáló tisztelet Szankovits György kir. főmérnök ur, a zombori m. kir. államépítészeti hivatal főnöke, volt szíves elvállalni, — a felvett hiányjegyzék adatai, a helyszínen meghallgatott tulajdonosok részéről előadott panaszok, úgy az ezek folytán megejtett felülvizsgálati lelet alapján a felbontás, felszakítás és újbóli elkészítésre vonatkozó orvoslás, vagyis pótlás iránt nyomban a helyszínen a rendelkezés illetve határozat meghozhatik.

Végül a város gazdasági raktár helyiségét szintén megvizsgáltam és az itten tapasztaltak ellen kifogások nem emelhetők, rendelkezés csakis csekélyebb hiányoknak pótlása és a cselédségnek rend a tisztaságra leendő szorítása tekintetében vált szükség.

Ezekben jelentésemet előterjesztvén, azon kérelemmel fordulok a tekintetes törvényhatósági bizottsághoz, miszerint azt tudomásul venni méltóassék.

A Bikár-féle árkád.

A polgármesteri jelentés előterjesztése után *Henneberg Sándor* bizottsági tag jelentkezett szólásra.

A közgyűlésre jövőn észrevette, hogy a Szent-György-terem levő Bikár-féle ház árkádját vasráccsal látják el és így azt a közönség elől elzárják. Úgy tudja, hogy az árkád városi terület. Annak tulajdonjogát a város el nem adta. Ha rendőri intézkedés folyománya a bekerítés, akkor arról tudomást nem szerzhetett, mert arról a polgármesteri jelentés nem tesz említést. Onnan tudja, hogy a kérdéses terület a városé, mert azt a ház tulajdonosa néhány év előtt meg akarta venni, de a város nem ment bele az eladásba. Több ilyen ház volt a városban, de a terület mindentűn a városé maradt. Ezt az átjárat is embelemlekezett óta használja a közönség. Azt a kérdést intézi a polgármesterhez, hogy kinek engedélye folytán zárták el a kérdéses árkádot a közönség elől? Kapott-e a tulajdonos engedélyt az elzárásra és kitől? Indítványozza, hogy vizsgálattal eredményéről a közgyűlés elé.

Hauke Imre polgármester előadja, hogy a bejelentés az építkezést megelőzőleg bejelentett, de a bejelentés azonnal utasított a megfelelő írásbeli bejelentés beérkezésére.

Henneberg Sándor bizottsági tag megjegyzi, hogy nem nyugtatja meg a kapott válasz. Az elidegenített terület a városé, amelynek átengedése a közgyűlés hatáskörébe tartozik.

Vojnits István báró főispán kijelenti, hogy azt úgy is tudta mindenki, hogyha városi ingatlan eladásáról van szó, akkor az a közgyűlés elé tartozik. Erről most nincs szó. Korlátokat emeltek, mely az átjárat akadályozza. A kapitányság dolga a dolog végére járni és intézkedni, hogy a jogok respektáltak legyenek.

Henneberg Sándor és a főispán ismételt felszólalásai után a polgármesteri jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

Miniszeri leirat

A földmívelési m. kir. minisztérium leirata a város területén székesség bizományi raktárfelállítás tárgyában. Egy évre felállítatik. A város ad helyiséget, a város szállítja a székességet a vasútról; a város métermázsánként 60 krajcár kezelési díjat szedhet. A városnak a próbáért semmibe sem fog kerülni, mert a kezelést saját hivatalnokai fogják végezni, a szállítást pedig a városi fogatok. A székességet a bejelentések szerint eddig 30 métermázsára. A mérnöki hivatal helyiségül a régi lóporraktárt jelölte ki.

Törvényhatósági átiratok

Trencsén vármegye közönségének átirata a Kelti tengernek a Fekete tengerrel az Odera, Vág és Duna felhasználásával leendő összekötése iránt az országgyűlési képviselőházhoz intézett feliratnak pártolása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Pozsony és Újbánya szab. kir. városok átirata az 1898. évre járó regále kártalanítási italmérésijövedelem főleg kiutalása tárgyában a m. kir. pénzügyminisztériumhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. — Tudomásul vétetik.

Hunyad vármegye mezőgazdasági bizottságának átirata az angol piacra szállított gabona-neműk után reaktió fizetése iránt a m. kir. kereskedelmi és a földmívelési minisztériumokhoz intézett feliratuk pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Zólyom vármegye közönségének átirata a hazai ipar pártolása tárgyában hozott határozatukhoz hasonló határozat hozatala tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Szatmár vármegye közönségének átirata a phylloxera által pusztított területeken újtelepített szőlőkben termelt bor togyasztási adó kedvezményben leendő részesítésére és Heves vármegye közönségének átirata a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. — Tudomásul vétetik.

Hont vármegye közönségének átirata a pálinkaivás korlátozása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. — Már intézett a város hasonló szellemű feliratot.

Budapest székesfőváros közönségének átirata az államvasúti alkalmazottak közügyi és utadómentessége ellen a képviselőházhoz intézett feliratukhoz hasonló felirat felterjesztése tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Maros-Torda vármegye közönségének átirata a képviselőházba csakis a kerülettel szorosabb viszonyban álló képviselők kiküldése tárgyában hozott határozatukhoz hasonló szellemű határozat hozatala iránt. — Tudomásul vétetik.

Verece thj. város közönségének átirata az Olaszországgal fenálló s az olasz bor behozatala tárgyában kötött kereskedelmi szerződés felbontása, valamint Heves vármegye közönségének átirata az olasz bor vámfelémelése céljából a kereskedelmi minisztériumhoz intézett feliratukhoz hasonló szellemű felirat felterjesztése iránt. — Tudomásul vétetik.

Szabadka város főispánjának köszönő átirata a városnak a kaponyai emlékoszlop leleplezésénél való megjelenése miatt. — Tudomásul vétetett.

A régi laktanya megvétele.

A vármegyei ház tulajdonát képező régi laktanya-épitetek megvétele. (I-ső szavazás). — Nem léven elég bizottsági tag jelen, e tárgy az április 18-iki közgyűlés napirendjére újból kinttízetik. (Ötvenhárom voltak jelen 61 helyett.)

Az 1900—1901. évi szinidény.

A szinügyi bizottság javasolta Deák Péternek kiadni a szinbázat, tekintettel arra, hogy ő már Sopron-

nal is szerződött és így remélhető, hogy jobb társulatot fog szervezni.

A javaslat felolvasása után *Fejér Gyula* apát-plébános szólalt fel.

Csodálkozik, hogy az eddigi keserves csalódások után is Deák Péternek akarják kiadni a szinbázat. Ezt a javaslatot nem tarthatja elfogadhatónak, mert a szinügyi bizottság, az utolsó előtti évad befejezte után annyira megbízott Deák Péterben, hogy pályázat kiírása nélkül adta ki neki a szinbázat, azon reményben, hogy legalább hasonló társulatot fog hozni.

Ezen remény azonban nem teljesült, mert Deák Péter e bizalommal rutul visszaélt. Oly társulattal jelent meg, amely ami szerény műgényeinknek sem felelt meg és többen úgy fejezték ki kritikájukat, hogy ez a társulat nem városba, de még falura sem való. Szégyenletes előadásokkal szolgált, a melyekre mi nem szolgáltunk rá.

Tavál 5600 koronás volt társulata, ez idén már csak is 3400 koronás. Teljesen csalódtunk benne és a bizalmat nem érdemli meg. Zombor közönsége annyit áldoz a szinészetért, hogy nem érdemelte meg Deáknak eljárását.

Nálunk a város átadja a szinbázat, butorokat, díszleteket és minden felszerelést teljesen ingyen, a mi legcsekélyebb számmal 4000 koronának felel meg. A fűtés viilágítás értéke 2300 korona, a páholy bérlők pedig 60 előadás után 10320 koronát fizetnek.

Ahol a város és a páholybérlő közönség ennyi áldozatot hoz, joggal megkövetelheti, hogy megfelelő jó társulatot hozzon az igazgató körébe és megkövetelheti a szinigazgatóval megkötött szerződés betartását és attól még a szinügyi bizottságnak sem szabad eltérni.

A szinügyi bizottság kötelessége a szinbázlatogató közönség érdekeit képviselni és azokat megvédelmezni még a direktorral szemben is.

A szinügyi bizottság hivatása a szinpad művészi és esztétikai nívójának fentartása és nem szabad megengedni a direktoroknak, hogy izléstelen ocsmányságok szinrehozatalával akarjon nagyobb közönséget kicseréskölni. Megcsinálják a szerződést és a direktor kénye- kedve szerint eltér attól.

A szerződés 2. pontja szerint Deák Péter kötelezi magát a szini évad alatt dráma, vígjáték, operette és szinműveket előadatos, a szinművészet szinonán álló és úgy a hazai, mint a külföldi jelesebb műveket felölöl műsorozattal, megfelelő próbak tartása után, jól betanulva, összevágoan előadni. Tartozik oly szinbázlatot szervezni, melyben minden szerepkör kellő módon betöltve legyen.

S mit láttunk; adott oly trágár komédiákat, a melyeket maga a fővárosi sajtó is úgy jellemzett, hogy azok trágár otrombaságok, ocsmány disznóságok. A trágárság és feslettség nem a mi közönségünknek való. Ilyen bordélyházakba illő frivolságok szinrehozatala ellen erőlesen tiltakozni kell a jó izlés és a szinpadnak reputációja érdekében.

Az ilyen darabok ellen tiltakozunk kell. Minden városban vétőt mondanak. Ott van Szegec, Miskolc, N.-Várad, Debrecen. Szemelvényeket olvas fel a Budapesti Napló, amelyek szerint az idézett lap örvend a nagyváradi szinügyi bizottság egyik határozatának, amelylyel cenzurát gyakorolt. „Hala Istennek — mondja az idézett lap — az embereknak mar nem kell disznóság.” Különb is, hogy jut egy tisztességes családapa ahhoz, hogy megfizeti a páholyt, de kénytelen hazamenni, mert nem nézheti pirolás nélkül a darabot. Ha adnak ilyen darabot, hát adják bérletszűnetben.

Fölolvassa a szerződés 5. pontját, mely szerint hetenkint 5 bérletes előadást és 1 bérletszűnetest adhat a direktor. A szerbek 4 előadást tartanak. Deák vasár- és ünneppapokon 2 előadást tartott; hétköznapokon pedig mindig játszott. 8—9 előadást tartott egy héten.

Kihasználja a szinészeket és így nem lehet összevágó előadásokat remélni. Egy napon kétszer is játszik egy-egy szinész. Az állatokat állatvédők egyesületek védik, a szinészeket nem védi semmi sem. Ezért nem tudják a szerepeiket. Ügyetlenül mozognak a szinpadon és valóságos kín és gyötrelmet végig nézni, hogy egyes szinészek és szinésznők a szerep nemtudás kinjai között, micsoda szánalmas vergődést visznek véghez.

Deák nem vette soha sem figyelembe a páros és páratlan bérlők jogait. Mikor e miatt meginterpellálta, hát azt a választ kapta, hogy: „Csak szokják hozza a publikum.” A páholybérlők előjogait sem tartotta Deák szem előtt. Mikor kérdést intézett hozzá, mindig a feuti választ nyerte. Deákuk a szerződés értelmében a zeneiskola javára is kellett volna játszania, de nem tette. Ó szöba se állana az ilyen direktorral. Inkább semmiféle direktor sem kell, mint ilyen. Indítványozza, hogy ne adja a közgyűlés Deáknak a szinbázat. Ha megis oadaadná, úgy kérje be előbb a névsort.

Dr. Grüner Samu bizottsági tag köszönettel veszi azt, hogy Deák Péter dolgai szóvá tette. A mi a 7 előadást illeti, igaz, hogy meg lett mondva, hogy hetenkint csak 6 előadást tarthat, de Deák azzal a cselekményével, hogy a polgármester halálakor két nap nem tartott előadást, annyira megnyerte a bizottságot, hogy az engedélyezte a heti 7 előadást. Különb is a szinbázlat az idén gyűlést tartott, a melynek eredményeként kérvényt intéztek a szinügyi bizottsághoz, hogy az engedélyezze a heti 7 előadást, mert nekik nem kin, de élvezet a játszás. Különb is az előadásuk nem voltak gyengébbek akkor, a mikor hétszer játszottak, mint a mikor hatszor. Különb is a szinügyi bizottság nemcsak az anyagi álláspontot köteles védeni, hanem az ideálist is.

Ó mindig segíteni akar a társulatokon, ha csak alkalma van rá. A trágár darabok tekintetében magáév teszi az apát-plébános véleményét. Csak hogy az idei 90 előadás közül alig volt 3—4 kifogásolható. Ez pedig évtizedek óta a nemzeti szinbázatnál is előfordul. Deák először kinttűn társulattal jött, de a közönség nem méltányolta. Másodsor rosszabbal kellett jönnie. A szinügyi bizottság nem alkalmazhatott drákói rendszabályokat. — Az apát bizalmatlansága miatt lemond a szinügyi bizottsági tagságról, de az állandó választmány javaslatát ajánlja elfogadásra.

Paul Kálmán megjegyzi, hogy csakis azért szólal fel, nehogy az a látszata legyen, hogy Grüner a szinügyi bizottság nevében szólalt volna fel és hogy ő Grüner nevezetét vallja. Fejér apát-plébánosnak teljesen igaza van. Deák becsapta a publikumot. (A főispán kéri, hogy enyhébb kifejezésekkel éljen.)

Deák visszaélt bizalmunkkal és ezután is vissza fog élni. Olyan társulatot fog hozni, amilyent akar. Az

apát indítványát pártolja. Egy évig ne legyen semmiféle társulat sem. Majd kapunk olyant, mint Újvidék.

A főispán és a többi felszólalók ismételt hozzájárulása után a közgyűlés Deáknak adja a szinbázat azzal, hogy olyan társulattal köteles Zomborban is játszani, mint aminővel Sopronban játszik.

Ezután felolvastattott a Deákkal kötendő szerződés minden egyes pontja és Fejér Gyula apát-plébános, dr. Donoszlovits Vilmos és dr. Grüner Samu kisebb módosításai után szintén elfogadtott.

A Zrinyi-utca csatornázása.

A gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a Zrinyi-utca csatornázása tárgyában.

Ennél a pontnál szólásra jelentkezett *Falcione Lőrinc* bizottsági tag. Nincs az a bátorsága, ugymond, hogy a közgyűlés türelmét hosszasan igénybe vegye. Kötelessége azonban, hogy polgártársai kérényben érdekében a méltóságos főispán urnak és a bizottsági tagoknak a pártfogását kikérje.

Ritkaság provinciális városokban, hogy a polgárok önszántukból, a közjó iránti lelkesedésből szentelnek a köztisztaságra 1200 koronát, mint a kérvényezők. Ne ódzsuk el kérvényük teljesítését ad kalendás graecas, hanem adjunk helyet neki. Példájuk ragyogjon a többi polgárok előtt is, hogy hasonló tettekre serkentessenek. Csakis így érik el, hogy a csatornázás meg legyen. A Kossuth Lajos-utca négyszer akkora áldozatot fog hozni. Gyűjtünk tőkét. A Zrinyi-utca Zombor város lelke, szive. Van 100 adófizető polgára, 65 bolthelyisége, van aszfaltja. Baró Vojnits István ur ömeltósága lelkesedik minden szépért és nemesért, akarja, hogy városunk boldoguljon, kísérje is az isten áldása legvégső koráig (általános és lelkesen éltetik a főispánt), ne feledkezék meg a Zrinyi utcáról. Olyan utcáról, a mely hazánk legnagyobb vitézének nevét, viseli, nem feledkezhetünk meg.

Mostani teknős állapotában nem hagyható meg. A főmérnök ur bizonyosan tévedett, a mikor azt mondta, hogy ennek az utcának a csatornázása 5000 frtba kerül. Beterjeszt egy költségtervezetet, a mely olcsóbb.

Ezenkívül megemlíti, hogy egy zombori Novák nevű vállalkozó is olcsóbban hajlandó a csatornázást keresztül vinni. Mindentűn kőhidakat kellene emelni, nem pedig fákat. Abból az anyagból kellene az átjárókat csinálni, mint aminőből Gyula öcsese háza előtt volt a járda csinálva. Engedelmet kér, hogy nem járatos teljesen a magyar nyelvben és így nem fejezheti magát úgy ki, ahogy szíve érez, de újból kéri, hogy legalább reményt adjanak a kérvényezőknek, hogy a többiek okuljanak. Indítványozza, hogy adassanak ki az iratok az építési bizottságnak, hogy az bírálja felül a tervezeteket és terjesztesen új javaslatot be.

A közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Számadások.

A városi kórházi alap 1898. évi számadása. Városi szepitézeti alap 1898. évi számadása. Városi szepitézeti alap 1898. évi számadása. Barthal József alapítvány 1898. évi számadása. Papházy Döme alapítvány 1898. évi számadása. Parcsietich Agatha alapítvány 1898. évi számadása. Zeneakadémia alapítvány 1898. évi számadása. Gyalokay Rozália szegény alapítvány 1898. évi számadása. Stebler Blumenthal alapítvány 1898. évi számadása. Gyalokay Rozália alapítvány 1898. évi számadása. Schaffner József alapítvány 1898. évi számadása. Koczik Lajos alapítvány 1898. évi számadása. Arvaház alapítvány 1898. évi számadása. Kereskedőifjak alapítvány 1898. évi számadása. A városi uti-alap 1897. évi számadása. A házi letéti pénztár 1896. évi számadása. — Elfogadtatnak.

Az 1894. és 1895. évi adópénztári számadások megvizsgálása és ebből folyólag a felelős számadóknak a felmentvény megadása és Balázs János volt ellenőr óvadékaik kitalványozása. — Elfogadtatik. Felmentvény megadatik. Balázs János óvadéka kitalványoztatik.

Kérvények.

Dr. Mayer Nándor kérvénye városi maradványföld megvéte iránt. (II-ik szavazás). — Kérvényező elutasítatik és az előbbi határozatok megsemmisítetnek, mivel maradványföldeket a város csakis szomszédos birtokosoknak adhat el.

Az országos szin-egyesület megkeresése a mutaványos és idegen nyelvű előadásoknak a szinészetit nyugdíj alap javára bizonyos összegű díjakkal leendő megrovása iránt. — Figyelmen kívül hagyatik, mert nálunk a szegényalap javára szedetnek díjak.

A Ferenc József laktanya parancsnokságának megkeresése távbeszélő felállítás tárgyában. — Nem adatik hely.

Mandl és társai ásványviz-adó bérlő cég kérvénye az ásvány-, gyógyforrás és szikviz fogyasztási adó szabályrendelet módosítása iránt. — A tanács felhivatik hogy terjeszsen javaslatot elő.

Dekker Pal tanácsnok kérvénye szabadság megadása iránt. — Nyolc hét adatik.

Özvegy Cselyuska Jánosné kérvénye özvegyi nyugdíj és gyermeknevelési pótléknak megállapítása iránt. — 240 koronát kap.

Végül Gallé Dániel első aljegyző egy havi szabadságot kapott.

Jegyzőkönyv hitelesítés.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettvén, a közgyűlés a főispán javaslatára a folyó hó 7-én d. e. 10 órakor megtartandó hitelesítési ülésre dr. Alföldy Árpád, Frey Imre, Karakasevics Milvoj és Lugumerszky Plató bizottsági tagokat küldte ki. Ezután a főispán a bizottsági tagoknak boldog ünnepeket kívánva, a közgyűlést lelkes éljenek között bezárta.

Ujdonságok.

A nagy hét. Holnapután virágvasárnapjával megkezdődik a keresztény világban a nagy hét. Virágvasárnapja emléke annak a vallástörténeti ténynek, hogy az üdvözítő Jézus Krisztus Jeruzsálemba érkezett. Az Isten fia számárbáton vonult be Jeruzsálemba a nép milliói között és útját virágokkal halmozták el. Ennek emlékére a templomokban ünnepeles isteni tisztelet lesz: barkát szentelnek. A hívők között szentelt barkát osztanak szét, mint a milyennel volt behintve az Üdvözítő útja annak idején. Virágvasárnap választ el a nagy héttől, a föltámadás emlékének idejétől.

Miniszteri elismerés. A pénzügyminiszter Wodring Ágost kistérségi jegyzőnek az 1899. évi közadók beszéde körül tanúsított sikeres közreműködéséért 50 korona jutalmat utalványozott.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter József Mihály dr. karansebesi ügyészéi ügyészséget a szabadkai ügyészségre helyezte át.

Pályázat. A szabadkai törvényszék és járásbíró-ságnál szerb-dalmát tolmácsi állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények május hó 2-ig nyújthatók be.

Iskolatestvérek Bács-Topolyán. A bács-topolyai képviselőtestület meg a múlt ősszel elhatározta, hogy a fellátható új iskolát az iskolatestvérekre fogja bízni. Mithogy ez a község anyagi erejét föltulmulja, gyűjtést indítottak. A kalocsai egyházmegyei papság 2232 koronát gyűjtött, Császka György érsek 20,000 koronát, Zichy Nep. János gróf pedig 7000 koronát ígért.

Új községi irnok Doroszlón. Az újonnan szervezett községi irnoki állásra Völgyi József választott meg.

Gyászhir. Városunk egész társadalmát lejutó gyászbeszéd híre terjedt el tegnap reggel, hogy Bieliczky Gyula, Bács-Bodrogh vármegye nyugalmazott főpénztárosa rövid betegség után reggel három órakor meghalt. Váratlan elhunyt szélesebb körökben is méltó fájdalommal keletkezett. A meghaldogult majdnem három évtizeden át állott vármegyénk szolgálatában, a hol a fontos főpénztárosi állást töltötte be, feljebbvalóinak és a nagyközönség teljes megalapozására. Alig néhány éve, hogy a tisztársainak szeretetétől környezve a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Családja benne a munkás, önfeláldozó, igazi édes apát gyászolja és siratja, kinek megdicsőült emléke mindenbe aldot lesz. Már a kora reggeli órákban kintztek a fekete zászlót a vármegyeház homlokzatára, a melynek volt kiváló, jeles munkáerői közül egy örökre pihenő tér. A család a következő gyászjelentést adta ki: Öv. Bieliczky Gyuláné szül. Dalmay Laura a saját, valamint alulirt gyermekei, testverei s rokonai nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen jó férje, édes atyjuk, illetve apósnak, nagyatyjuk és fivérük Bieliczky Gyula nyugalmazott Bács-Bodrogh vármegyei főpénztárnok, folyó évi április hó 5-én reggel 3 órakor életének 56-ik, boldog házasságának 33-ik évében, rövid szenvedés után, jobb létre szenderült. A meghaldogult földi maradványai folyó évi április hó 6-án délután fél 5 órakor fognak a gyászházban (Rókus utca 46. sz.) a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Lelke fűdevért az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 25-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Zomborban, 1900. évi április hó 5-én. Béke poraira! Follinusz Emilné szül. Bieliczky Irma, Bieliczky Károly, Móczár Józsefné szül. Bieliczky Margit, Bieliczky Gyula, Bieliczky Ilona, gyermekei. Follinusz Emília, Follinusz Ervin, Follinusz Kornel, Follinusz Mártha, Bieliczky Karoly, unokái. Öv. Putnik Istvánné szül. Bieliczky Etelka, Bieliczky Kálmán, testverei. Bieliczky Karolyné szül. Gallé Irén, menyje. Follinusz Emil, Móczár József, vejei. Dalmay József, apósa. Öv. Bieliczky Karolyné szül. Buday Mária, nagynénje. — A vármegye tisztikara temetésén testületileg vesz részt, ravatalára kegyelelel jellül koszorút helyez.

A tanítónők öröme. Nagyfotosságu rendelkezést bocsajtott ki a vallás és közoktatásügyi miniszter, a melyet örömmel fogadtak az állami iskolás tanítónők. Ezelőtt az volt szokásban, hogy a férjhez ment tanítónő megbetegedése esetén maga fizette a helyettesét. A miniszter most megengedte, hogy a lebetegedett tanítónők helyettesítési díjai az állam terhére irassanak. A miniszter rendelete most érkezett le a kir. tanfelügyelőséghez.

Eljegyzés. Nikolics Izidor, a szabályi járás főbírája eljegyezte Paukovits Ottó nyugalmazott táblabíró, ó-becei nagybirtokos leányát, Paukovits Ida kislányt.

A magyar címer használása. A magyar címet az 1883. évi XVIII. törvény alapján árucekkiken, címtáblákon és nyomtatványokon csak a miniszterelnök külön engedelmével szabad használni. A hatóságok különböző módon magyarázták a törvény meglehetősen homályos szövegét és megtörtént, hogy a rendőrség egy órászületben elkobozta valamennyi órat, a melyen díszítésnek a magyar címer volt. A belügyminiszter most egy rendeletben magyarázza a törvényt, a melyben kimondja, hogy a címet csak a személylyel vagy céggel kapcsolatban nem szabad használni. Nem szabad a címet használni, ha azt a hitet ébreszti, hogy az illető hivatalos személy, az állammal összeköttetésben van, vagy hogy árujának kiválóságaért különítésként kaptak. A címer készítése és árusítása ellenben szabad. Megengedi a rendelet azt is, hogy iparcikkokban díszítések is használják a címet, de a személyre vagy cégre való minden vonatkozás nélkül.

Halálozás. Raab Nándor folyó évi április hó 1-én rövid szenvedés után 52 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 3-án délután 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe. Béke hamvaira!

Főgimnázium Zentan. Zentáról írja tudósítónk: Egy hónappal ez előtt itt járt a vallás és közoktatásügyi miniszter biztosa és a főgimnázium ügyében tárgyalásokat folytatott. Ennek eredményéhez képest az állam 21,000 korona segélyt ad. Zenta város szerdai közgyűlése is foglalkozott a főgimnázium ügyével és elhatározta, hogy a gimnázium kiegészítéséhez a város közönsége is hozzájárul, így tehát ez év őszén megnyílik a főgimnázium VIII. osztálya és a zentai gimnázium egy rangba kerül az állami intézetekkel.

Megmérgezett kis fiú. A baja—szabadkai vasúti vonalon fekvő Csikéria községben apja megbocsájt hatatlan gondatlanságának esett áldozatul egy tíz éves kis fiú. Pertics József ottani földmivesnek ugyanis a múlt szerdán dolga akadt Kunbaján, a hová tiszteendő kis fiát is magával vitte. Dolgát elvégezvén, apa és fiu együtt betértek a nagykorosmába, a hol annyira leitták magukat pálinkával, hogy a kis fiu még az nap este alkoholmérgezés következtében kiszendvedett. A hirtelen halál gyanusnak tűnt fel, a halottkém betiltotta a temetést és az esetről jelentést tett a rendőrségnek. A hivatalos boncolás megerősítette a fenti tényállást és a rendőrség az esetet a kir. ügyészséghez tette át.

Fizetése képtelenség. A bécsi „Creditoren Verein“ Arnolvoyits D. újdíkeri kereskedő cég fizetése képtelenségét jelenti.

Névmagyarosítás. Wiener Ernő a bajai főgimnázium tanulója „Várnai“-ra magyarosította nevét a belügyminiszter engedélyével.

Tolonc szerkesztő. Kevés ember van, aki ne ismerne Hild Jakab volt lapszerkesztőt. Különösen Zomborban tartózkodott több ízben hosszabb-rövid ideig. Volt ügyvédi irnok, régente a „Bácskaer Volksblatt“ és „Bácskaer Zeitung“-nak belső munkatársa és utóbbi fő-szerkesztője, később Apatinban „Apatin és Vidéke“ cím alatt lapot indított, de a kiadót becsapta s a lap megszünt. Később Pancsován és Újvidéken volt lapszerkesztő, ahonnan szédelgése miatt vagy megugrott, vagy kidobták. Volt még számtalan községben irnok, így utóljára Csonoplán, ahol fizetését előre felvevén, megugrott. Amilyen zseniális és ügyes ember, époly nagy svihák, aki csakis csalásokból él. Elzúllott állapotját legjobban illusztrálja egy belügyminiszteri intézkedés, melyben az van mondva, hogy miután Hild Jakab volt lapszerkesztő, ki városról-városra menve hazautazhatás céljából kisebb-nagyobb összegeket vesz fel utiköltség és rögtöní segély címen, melyet azonban csakis úrtgyűlt használt fel, mert tulajdonképeni célja csak az, hogy a hazautazásra nyert segélyből elősködjék, — ennél fogva illetőségi helyére leendő toloncoltatása elrendeltetett.

Tolvaj pincér. Kuntits József ételbördő pincér volt az „Elefant“ szállóban. Egy bál alkalmával együtt mulatott barátjával, Gajdos Pistával, a „Vadászkürt“ szálló főpincérjével. A vig mulatság után egy szobában tértek nyugalomra. Gajdos Pista csakhamar elaludt. Kuntits elhagyta fekhelyét és kibuzta Gajdos vánkosa alul annak 460 koronával telt pénztárcáját és azonnal Szegedre utazott. Gajdos fölébredvén, a midőn tárcájának az eltűnését észrevette, rögtön útszabán volt a helyzetével. Felült a vonatra és Szegedre utazott, a hol egy kétes hírű társaságban találta tolvaj barátját. Kuntits a lopást bábózas nélkül bevallotta és az általa eldörbözött pénzről Gajdosnak váltót állított ki azzal, hogy visszafizeti az ellopott összeget. Az idő mulott és Kuntits nem fizetett. Gajdos ezért lopásért följelentette és a vizsgálóbíró Kuntitsot a napokban vizsgálási fogságba helyezte.

Családi tragédia. Bajáról vesszük a következő tudósítást. Két évvel ezelőtt meghalt Baján D. A., a város egyik legelőkelőbb tagja, ki a társadalomnak is díszje volt. Gyermekeit előkelő ur nevelésben részesítette. Egyik leánya közvetlen halála előtt ment haza egyik külföldi nevelőintézetből. Az özvegy szintén előkelő ur család gyermeke volt, érthető tehát, hogy három leánya, a kik közül kettő már asszony, a vármegye előkelő társaságaiban vezető szerepet játszanak. Ennek az ur családnak a feje — az apa — alighogy elhalt, az özvegy rövid idővel a szerető férj halála után — beleszeretett a ház mindenesébe s alighogy a gyászév letelt, férjhez is ment hozzá. A negyvenöt éves özvegy oly boldog volt a 26 éves új férjével, hogy leányát is hozzákényszerítette második férjének az unokaöccséhez, egy kőmives legényhez. A mindenes és a kőmives most már közös erővel hozzáálltak a két ur nő vagyonának elpusztításához s a mit lehetett el is pusztítottak. Mikor pedig már a pénzből kifogytak, a két asszonyt titítotték, verték s arra akarták őket kényszeríteni, hogy nap-szamba megyenek velök dolgozni. Erre elvált a két nő, a ki azonban nem tudott megelenni s az élet nyomora arra kényszerítette az anyát és a leányt, hogy karjaikat összekötve, a Dunába ugorjanak. Így szabadították meg magokat attól a keserves élettől, melybe az anyának meggondolatlan lépése sodorta őket. Az eset óriási izgatottságot keltett nemcsak Baján, hanem az egész megyében is.

Haszonbérbeadás. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Gyalokay Rozália ösztöndíj alapítványhoz tartozó, a zombori 5346 sz. betében foglalt és a Bilyi Obzir pusztán fekvő 124 hold 888 ööl föld, a rajta fekvő házzal együtt folyó évi május hó 12-én d. e. 10 órakor a helyszínen folyó évi június hó 1-étől, illetve november 1-étől 1903. évi október hó végéig bezárólag terjedő időtartamra nyilvános árverés útján a legelőbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni. Az említett ingatlanokból egynegyed rész évente felváltva ugarnak hagynandó, a haszonbéri összeg pedig félévi előleges részletekben a városi házipénztárnál fizetendő. Az eddigi haszonbérösszeg 10%, azaz 260 korona óvadék gyanánt az árlejtés megkezdése előtt a küldöttségnek leteendő. A haszonbérlettel járó bélyeg- és illetékköltségeket kizárólag bérlo viseli.

Az ó-becei mérgekeverő. Bálint Mihályné szül. Karacsony Vera bűntudjében, a ki férjét megmérgezte, a vizsgálat — mint tudósítónk írja — meglepő részleteket derített ki. Bálintné már a múlt év őszén megmérgezte egyszer az urát, a kitől szabadulni szeretett volna, még pedig szerencsésül, de a férj ekkor meggyógyult. Múlt hó 23-án egy cigányasszonnyal állítottott össze hatóságosabb mérget részgálic, marolug és kőrisbogar keverékből. A gonosz asszony ugy járt el, hogy az urának előbb kőrisbogarport öntött a pálinkájába s mikor az ettől beteg lett, orvost hívott. Az orvos porokat rendelt s az asszony ezeket a porokat összekeverte a cigányó által készített méreggel és ugy adogatta be a férjének. Ettől aztán Bálint Mihály örökre meggyógyult. Mikor az asszony megtudta, hogy a betegség férje felboncolását elrendelte, elment két ó-becei orvoshoz és megakartá vesztegetni őket, ha a boncolás alkalmával titkát el nem árulják. Az orvosok ezt bejelentették a hatóságnak, mire az asszonyt letartóztatták. Az asszony erre megvallotta, hogy az urát ő pusztította el, mert őt megfertőztette és ezért meggyőződte.

Véres verekedés. B. Doroszlón Moschina Bálint szolgálégy, midőn mult hó 26-án este haza felé ment, lakása előtt Nagy Mihály és még néhány társa által botokkal a földre leveretett. Nevezett szolgálégyt az utcán menők találták meg a földön véres fejével. Sérülése 14—16 napig tart. — Nagy Mihály most szabadult ki a zombori kir. törvényszék fogházából, ugy látszik, nagyon megtetszett neki, hogy oly hamar visszakiváncokzik.

Halálozás. Öv. Váli Györgyné sz. Paukovics Mária élete 68. évében április hó 2-án rövid szenvedés után Szabadkán elhunyt.

Tűzeset. Bács-Doroszlón f. évi március hó 31-én este 9 órakor a Csernicek Mihály tulajdonát képező 5 1/2 öl hosszú nádtetőzetű felszere légett. Benégett takarmány, gazdasági eszközök és a szárítás végett kiterített rubaneműek. A kár mintegy 297 korona. Leégett továbbá zabszalma, kukoricaszár és deszkakerítés. A tűzet éjjel felé sikerült elfojtani. A tűzesetről a vizsgálatot az ő-stapári csendőrök vezeti.

Országos Pázmány-egyesület. Az országos Pázmány-egyesület, a mely a katolikus írók és hírlap-írók egyesítése céljából alakult, a mult héten a fővárosban a papnevelő intézet dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést dr. Kiss János, egyesületi alelnök nyitotta meg. A rendkívüli ülés egyik főtárgya az elnöki állás betöltése volt. A közgyűlés összesége erre az állásra közfelkiáltással dr. Margalits Ede, egyetemi tanárt, a zombori főgimnázium volt tudós tanárát és h. igazgatóját választotta meg, a ki előzések között mindjárt el is foglalta az elnöki széket. Az alapszabályok módosított tervezetét, a közgyűlés második főtárgyát, a közgyűlés néhány módosítással elfogadta. Azután Sziklay János főtákar jelentette, hogy az egyesület által katolikus szellemű elbeszélésre kitért pályázatokra 38 munka érkezett. A bíráló bizottság a díjat egyhangulag a „Hazatérés“ című elbeszélésnek javasolja kiadni, mihez a közgyűlés hozzájárulván, az elnök felbontotta a jelítés levelet. A jutalmazott elbeszélés szerzője: dr. Horát Imre szabadkai főgimnáziumi tanár.

A papoknak az esküdtészeki szolgálat alól való mentessége. Az igazságügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi törvényszék elnökéhez és azokhoz az esküdtbírói elnökökhöz, kik nem törvényeszeki elnökök, a papoknak az esküdtészeki szolgálat alól való mentessége tárgyában. A rendelet, melyet a hercegprímás most szétküldött körlevelében is közlése, így szól: Hivatalos uton tudomásomra jutott, hogy az esküdtbírókokról szóló 1897-ik évi XXXIII. törvények 14. §-a értelmében az évi lajstromok összeállítására hivatott bizottságok, valamint a királyi törvényeszek és az esküdtbírók elnökei az idézett törvény 7. §-ának 2-ik pontját több helyütt akként értelmezték, hogy az utóbb említett pont alapján azok a római katolikus lelkészek, akik gimnáziumi, szemináriumi, képezési tanárok, vagy az egyházi főhatóságoknak központi irodáiban vannak alkalmazva, továbbá a kanonokok stb., ha az esküdti szolgálat alól való felmentést kérik is, ezen szolgálat alól nem menthetők fel. A fentebbi értelmezés következtében szükségesnek tartom elnök úrral tájékozas végett a következőket közölni: A törvényjavasltnak eredeti szövege az esküdti szolgálat alól való mentességet az „egyházközségek lelkészeire“ korlátozta ut, azonban az országgyűlés képviselőházának többsége az 1897. évi május hó 25-én tartott képviselőházi ülésben elfogadta a törvényjavaslat előadójának az igazságügyi kormány-nyal egyetértőleg előterjesztett módosítványát, melynek folytán az „egyházközségek lelkésze“ a „lelkész“ szóval cseréltetett föl. Ez a szövegezés átment a törvénybe. A képviselőházi tárgyalások folyamán (közölve az 1896—1901. évi országgyűlés képviselőházának naplója VI. kötet 149. és köv. 166—168. és 176—182. l.) mind a törvényjavaslat előadója, mind az igazságügyi kormány-nak akkori képviselői azt a felfogást fejtették ki, hogy a „lelkész“ megjelölés alatt az esküdtbírókokról szóló 1897. évi XXXIII. törvényekben is éppen ugy, mint egyéb igazságügyi törvényekben, különösen a bűnvádi perrendtartásban, nemcsak az egyházközségek lelkészei, hanem a papok általában értendőek. Budapest, 1900. évi március 2-án. A miniszter helyett: Bernáth, államtitkár.

Névmagyarosítások. Strumberger János apatini lakos „Siklósi“-ra, Langhofer Mihály zentai lakos, valamint kiskoru gyermekei Viktória, János, István, Mária és Pál nevét „László“-ra magyarosította a belügy-miniszter engedélyével.

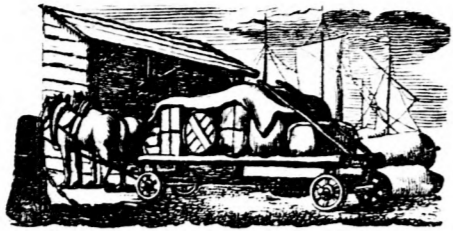
Mátyás király szobra. Mátyás királynak, a nagynak, a nemzeti, az igazságos, a halhatatlan emlékü uralkodónak ércszobrot állít a nemzet ott, hol bölcsője ringott, hol gyermeke éveit töltötte: Kolozsvár falai között. Ércszobrot, méltót a díesbőz, és méltót a nemzet örök halájához és kegyeletéhez. A Fadrusz mintája, a magyar képzőművészetnek ez a remeke, már öntés alá került, hogy az őszön leleplezhető legyen szerete királyunk jelenlétében, ki mint a legelső magyar ember: elsőnek s a legnagyobb adományjal járult a szobor költségeihez. Száz ezer forintnyi összeg gyűlt már össze a királyi példaadásra erre célra, de a kivitelre még harminc ezer forintra van szükség. Ennek összegyűjtésére bizalommal fordulunk ezuttal utóljára a nemzethez kérve-kérve minden honfit, s honleányt, hogy filléreivel járuljon hozzá ezer éves történelmünk legnagyobb alakjának emlékszobrához. Az adományok Kolozsvár sz. kir. város polgármesteréhez küldendő a gyűjtőkövekkel együtt, melyek a szobor alkövében fognak kegyelettel megőriztetni. Kolozsvár, 1900. március havában. Hegedűs Sándor, kereskedelemügyi m. kir. miniszter, szobor biz. elnök. Szvacsina Géza, kir. tanácsos, Kolozsvár szab. kir. város polgármestere. Sándor József, orsz. képviselő, gyűjtő biz. elnök. Fekete Nagy Béla v. tanácsos, szobor biz. titkár. Nagy Lajos, esperes, tanár, szobor biz. pénztárnok.

Zentai szőlőmunkások vidéken. A zentai kat. munkásegylet elnöksége informálta a földművelésügyi miniszteriumot a zentai gazdasági munkások sulyos helyzetéről. Bartók József miniszteri osztálytanácsos megígérte, hogy gondja lesz a zentai munkásokra s amennyinek lehet, munkát fog adni. A napokban megkeresés érkezett Zenta város tanácsához a földművelésügyi miniszteriumtól Bartók aláírásával, melyben a miniszterium jóra való zentai szőlőmunkásokat kér vidékre. A polgármester a munkásegylet elnökségéhez fordult s az egyesület legott 30 szőlőmunkást hozott jafvaslatba. A tanács az ajánlott munkásokat felterjesztette a miniszteriumhoz s így azok rövid idő múlva munkába fognak állani. Ez is egy adat a munkáskérdés megoldásához, melyre Zentan oly nagy szükség van.

Fizetése képtelenség. A „bécsi Creditoren Verein“ Krause Ede ó morovici kereskedő fizetése képtelenségét jelenti.

Szerkesztői üzenetek.
Milya. Zombor. Csinos versét közöljük.
U. Kamilló. Zombor. Más lapban már megjelent közlemények nem adunk helyet.
Dodó. Fel a szegénységűl. Nem közölhető.
Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGH ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a Gallé-féle házban

MÜLLER A.

cég alatt egy fuvarozási szállítási bizományi üzletet nyitottam. Kérve a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel

Müller A.

3-1

191. szám.
1900.

Hirdetmény.

Felső-Szt-Iván község tulajdonához tartozó 123 hold 978/1000 □ öl szántóföld a rajtalevő épületekkel együtt 6 egymásután következő évre **f. évi április hó 24-ik napján délután 2 órakor** F.-Szt-Iván községbáznál az előjáróság által nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A kikiáltási ár évi 2800 koronában állapítatik meg, mely összegnek 10%-a, vagyis 280 korona az árverés megkezdése előtt leteendő.

A képviselőtestület által megállapított egyéb árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Felső-Szt-Ivánon, 1900. évi március hó 26-án.

3-2

Az előjáróság.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Zrinyi-utcában volt cipész-üzletemet a Kossuth Lajos-utcai Frey-féle házba helyeztem át, hol ezután

„Gubicza György és Társa”

cég alatt kizárólag saját készítményű kitiűnő minőségű férfi, női és gyermek-cipőket nagy választékban tartunk raktáron. Mértékszerű megrendeléseket pontosan és elegáns kivitelben készítünk.

A mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg dúsan felszerelt cipő üzletünket a n. é. közönség becses figyelmébe ajánljuk és nagybecsű pártfogását kérjük.

Mely tisztelettel

Gubicza György és Társa.

10-3

230. szám.

1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi 12958. számú végzése következtében dr. Gombos Ignác zombori ügyvéd által képviselt első esonoplyai takaré- és segélyszövetkezet javára Mihályi Ernő és neje zombori lakosok ellen 500 kor és járulékaik erejéig 1899. évi november hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1196 koronára becsült butorneműek és 1 zongorából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróság 1899. évi V. 2423/3. számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1899. évi október hó 10. ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 114 kor. 18 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperesek lakásán leendő eszközlésére 1900. évi április hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zomborban, 1900. évi március hó 30-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Bezdáni takarékpénztár részvénytársaság.

A bezdáni takarékpénztár részvénytársaság folyó évi április hó 19-én délutáni 3 órakor Bezdánban a saját üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. A módosított alapszabályok 16. §-ának kiegészítése.
2. Intézeti és felügyelő-bizottsági elnök felmentése.

Bezdánban, 1900. évi április hó 2-án.

Az igazgató tanács.

Elismert legjobb kerékpárok!	
Legelőnyösebb fizetési feltételek!	6-3 Gyári árak!
Ifj. Heindlhofer R. Zombor.	

Árlejtési hirdetmény.

Csantavér község képviselőtestülete újonnan építendő közbárányhid építését határozta el, miből kifolyólag az ezen építkezés körül előforduló munkák kivételének biztosítása céljából Csantavér község tanácstermében **folyó évi április hó 22-ik napján délelőtti 9 órakor** árlejtés fog a következő feltételek mellett tartatni:

1. Az építés összes költségei legfeljebb 4438 kor. 96 fillérben állapított meg.
2. Árlejtetni akarók az építési terveket, az elő-méreteket és a költségvetést, valamint az általános és részletes feltételeket Csantavér község jegyzői irodájában megtekinthetik.
3. Az ajánlati összeg 5%-a mint bánatpénz az elüljárásnál leteendő.

Az építkezés a szerződés aláírása után azonnal kezdetét veszi, úgy hogy a vágóhid 1900. évi augusztus hó 1-én teljesen készen rendelkezésére átadható legyen. Kelt Csantavéren, 1900. évi március hó 31-én.

Szokola Gyula, Földi Mátyás,
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

191. szám. 1900.

Hirdetmény.

Felső-Szent-Iván község iskolai alap földje 11 hold 430/1000 □ öl szántó 6 évi időtartamra **f. évi április hó 24-ik napján délután 2 órakor** F.-Szt-Iván községbáznál az előjáróság által nyilvános árverés útján legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

A kikiáltási ár évi 330 koronában állapított meg, mely összegnek 10%-a vagy 33 korona az árverés megkezdése előtt leteendő.

A képviselőtestület által megállapított egyéb árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felső-Szt-Ivánon, 1900. évi március hó 26-án.

3-2

Az előjáróság.

Nagy butoreladás.

A tavaszi időnyre butoráru raktáromat újonnan felszerelve, van szerencsém a n. é. közönséget ennek szives megtekintésére tisztelettel meghívni. Raktáron tartok nagy választékos készletben

teljes háló-, ebédlő- és szalon-berendezéseket,

nemkülönb mindenemű egyes butoradarabokat és más tárgyakat, mi csak lakberendezéshez szükséges, az egyszerűbbtől a legdiszesebbi kivitelig nagy választékban, szolid és jól dolgozott minőségben, jótállás mellett minden egyes darabért, oly jutányos árak mellett, hogy bátran mondhatom, **olcsóbban mint bárki másnál.**

Kárpított munkákat illetőleg mint képzett kárpitos mester a legcsinosabban készítem, igen jutányos árakért.

A n. é. közönség kegyes megtisztelésát kérem.

Teljes tisztelettel

ADLER ADOLF

kárpitos mester és butorakereskedő

ZOMBORBAN, Kossuth (fő) utca, a takarékpénztárral szemben.

6-3

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Egyedül elismert kellemes ízű természetes haszajtoszer a

Ferencz József keserűviz, a keserűvizek királya.

Orvostekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A milleniumi nagy éremmel egyedül tün-tettetett ki.

Kéretik csak **Ferencz József** keserűviz, nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni.

Kapható mindenütt.

10-2

(Az igazgatóság Budapestén.)

Házeladás.

A Zsubory-féle ház szabad kézből eladó. Bővebbet a háztulajdonosoknál.

3-3

971. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Bács-Petrovosszellő községben újonnan rendszeresített és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felbivom ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy irnoki minősítéstiket és anyakönyvvezetői teendőikbeni jártasságukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi április hó 20-ig** annál is inkább terjeszszék be, mivel a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

A jegyzői oklevéllel bírók és szerb nyelvet beszélők előnyben részesülnek.

O Bacsén, 1900. évi március hó 31-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

132. szám. kig. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község elüljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező és a csávolyi 1. sz. tjkvben egy tagban levő 114 hold 1331/1600 □ öl nagyságu majorsága **1900. évi április hó 8-án délután 2 órakor** a községbáznál megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor betekintethetők.

Kelt Csávolyon, 1900. évi március hó 29-én.

Hallósy Kornél, Riesz Ferenc,
jegyző. 2-2 bíró.

1290. szám.

kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Bács-Vaskut községben tresedésbe jött és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot nyitok és felbivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy Bács-Bodrogh vármegye területén érvényes jegyzői oklevéllel felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **folyó évi április hó 20-ig** mulhatlanul nyújtsák be.

Baján, 1900. évi március hó 30-án.

Latinovits,
főszolgabíró.